

Editorial

door **Mary Eggermont-Molenaar, Calgary**

Alarm: van penningmeester Paul de Laat hoorde ik dat een aantal trouwe CAANS-leden nog geen kans hebben gezien hun contributie voor het jaar 2013 te betalen. Zie blz. 18 voor hoe dat moet en hoeveel, liever gezegd, hoe weinig het is.

Tijdens de jaarvergadering werd het aanbod van The King's University College om het CAANS-archief in bewaring te nemen met alle stemmen aangenomen. Het 80-kg. wegende archief staat nu nog in mijn niet overstroomde basement in Calgary vacantie te vieren, maar zal in oktober naar Edmonton vervoerd worden. Daar is vanwege een schenking van \$400,000 de creatie van de Gerry Segger Heritage Collection mogelijk. Zie: <http://www.kingsu.ca/news/post/4691>

Mijn vraag: hoe gaat het vanaf nu met het archiveren van CAANS-activiteiten?

Afgelopen mei heeft de Nijmeegse historicus Jac Geurts, vergezeld door zijn echtgenote Marie-José, de CAANS-ronde door Canada gedaan. Dit tot grote tevredenheid van alle chapters en ook van degenen die de CAANS-jaarvergadering in Victoria bijwoonden. Het genoeg was wederzijds. Na afloop schreef Geurts: 'De hartelijkheid waarmee jullie ons

ontvangen, rondgeleid, geholpen en geamuseerd hebben was ongelooflijk. Als 'kenner' van Canada heb ik in deze weken meer geleerd, dan in al die jaren uit de boeken mogelijk was. Het is een reis geweest die ons altijd bij zal blijven.'

Table of Contents

Editorial Mary Eggermont-Molenaar 1

News of the Chapters

Vancouver Doeska Timmer 4
 Calgary Mary Eggermont-Molenaar 7
 Toronto Marianne Verheyen 7
 Ottawa Martien de Leeuw 8
 Montreal Peter Tijssen 8

In dit nummer

Minutes of the annual meeting of CAANS 9
 Een kijkje in de keuken bij de Nederlandse
 Spoorwegen Petra Fassaert 10
 Boekrecensies
Berichten van 612 Tineke Hellwig 11
Dutch Piet van Sterkenburg 12
 From the Journals Basil Kingstone 14
 Membership renewal Paul de Laat 18

Bij deze wil ik nog eens alle gastheren en -vrouwen van harte bedanken voor hun aandeel in het iedere keer welslagen van de lezingentour: Nelleke Nieuwendijk, Peter en Trix Tijssen, Martin en Barbara de Leeuw, Paul en Geeske de Laat, Marja Moens, Annette Dorrepaal en Saskia Stomps. Nu ik toch aan het bedanken ben

geslagen, ook de Taalunie wordt hier nog eens van harte bedankt voor hun sponsoring van het reisgeld.

Geschat wordt dat er tussen de 700,000 en anderhalf miljoen Nederlanders buiten Nederland wonen. Voor velen blijft dubbele nationaliteit een probleem. Hierbij het laatste artikel van **Eelco Key** die vanuit New York al jaren voor Nederlanders in het buitenland op de barricaden staat:

http://www.dutchnews.nl/columns/2013/04/eelco_keij_viva_la_reina.php

Een ander probleem voor extramurale Nederlanders zijn de voorgenomen bezuinigingen op onderwijs in het buitenland. Op dinsdag 25 juni zijn bijna 20,000 handtekeningen – samen met honderden tekeningen van leerlingen en brieven van hun ouders en de scholen – aangeboden aan de Tweede Kamer.

De petitie heeft blijkbaar wel 'enig' succes gehad, schrijft Keij op zijn website: 'Na grote druk van een succesvolle petitie en een maandenlange lobby achter de schermen hebben regeringspartijen PvdA en VVD besloten om de **Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland** (NOB) niet geheel uit te kleden, maar een klein deel van hun bezuinigingsplannen terug te draaien: behoud van 2.1 miljoen euro subsidie" voor de instandhouding van de infrastructuur ten behoeve van de kwaliteitsbewaking en lerarenbegeleiding"' (**persbericht NOB**). Een kleine overwinning, maar het moet nog blijken hoeveel scholen wereldwijd er uiteindelijk toch zullen moeten sluiten. Fondsenwerven wordt in ieder geval een urgente bezigheid voor de scholen, zo lijkt het."

CAANS-ACAEN-leden aan het woord en in de pen

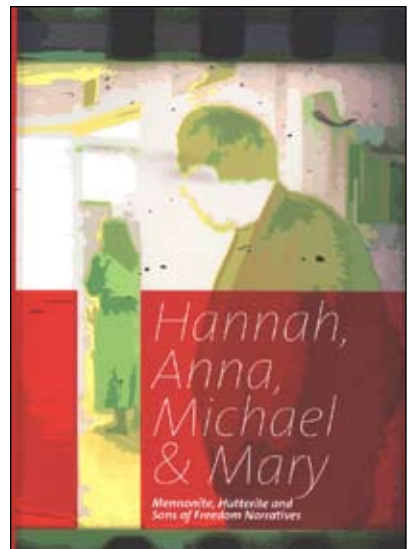

Michiel Horn

Op 2 april dit jaar gaf CAANS-president **Michiel Horn** een presentatie getiteld *The Netherlands and the Second World War* tijdens een avond van de Massey College Historians. Horn begon zijn voordracht met de boude bewering dat hij in dit gezelschap die avond dacht de enige te zijn *at the receiving end of an artillery barrage by Canadian Forces during the Second World war*. Deze interessante reflectie is voor u allen te lezen zie: [pdf THE NETHERLANDS](#).

In 1986 kwam ik (editor) met man en kinderen in Canada wonen. Al gauw ontmoette ik Hannah, een Canadese, die me, rondkijkend in mijn keuken, vertelde dat haar

moeder net als ik haar theelepeltjes in een vaasje op het aanrecht bewaarde. Op oudejaarsavond bracht ze *very special new years cookies with very special sugar* mee. Het bleken olieballen ter grootte van golfballen te zijn, met poedersuiker. Ze vertelde me later dat haar familie rond 1560 Friesland hadden moeten ontvluchten en via Polen, Zuid-Rusland en Paraguay naar Canada was gekomen.

Na een paar eeuwen staan de theelepels in haar familie dus nog steeds op het aanrecht, maar hebben ze de oliebollen laten krimpen. Later kwam ik in contact met Hutterites en Sons of Freedom, Canadezen en ook mensen met al even rare gewoontes. Mijn indrukken over Canada, land van koeien en gras en olie en gas zijn verwerkt in *Hannah, Anna, Michael & Mary: Mennonite, Hutterite and Sons of Freedom Narratives*.

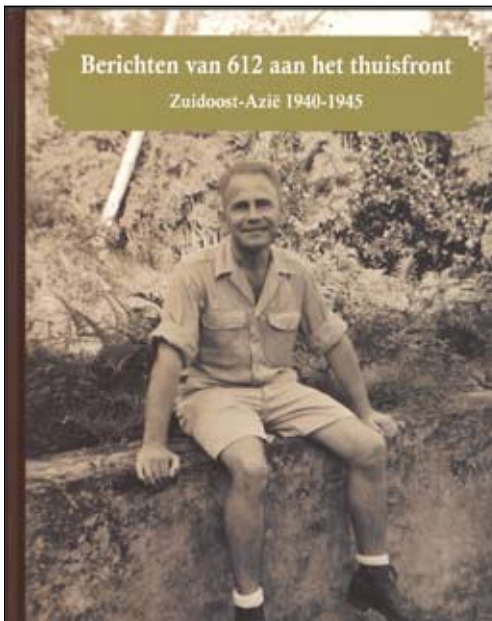
In dit nummer

Afgelopen juni, in Nederland, werd me herhaaldelijk gevraagd wat ik vond van de problemen met de Fyra-treinstellen. Ik wist dat er problemen waren, maar had geen idee wat voor. In Calgary leeft dat probleem niet; hier is men druk met boren naar olie en gas en na de overstroming van 21 juni jl ook nog met het uitdweilen van basements. Het Vancouver chapter genoot onlangs van een lezing over het tramwezen tot aan 2010.

Petra Fassaert, productiemanager bij NS Hispeed, gaf desgevraagd een recent kijkje in de keuken van het Nederlandse treinwezen, zodat we anno 2013 weer helemaal bij zijn.

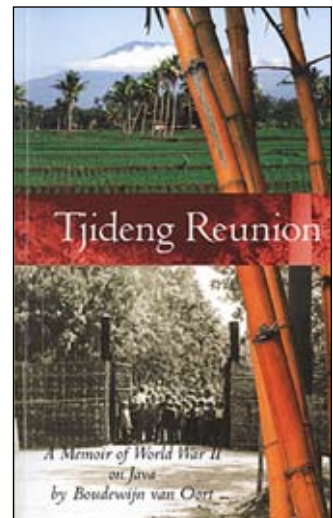
Twee boekrecensies

Het eerste boek is *Berichten van 612 aan het thuisfront. Zuidoost-Azië 1940-1945* door Evert van der Molen, geredigeerd door Jan Willem Boer en schoondochter Korrie Korevaart. **Tineke Hellwig**, Associate Professor Emerita, Asian Studies, UBC, liet desgevraagd haar licht schijnen over dit ironische, zeer leesbare dagboek over Van der Molens tijd in een 'Japs' mannenkamp.

Tjideng Reunion van CAANS-lid **Boudewijn van Oort** gaat over zijn tijd als kleine jongen met zijn moeder in een Japans vrouwenkamp. Hij beschrijft zijn herinneringen en wat hij later vernam tegen de achtergrond van politieke en militaire ontwikkelingen in periode 1939-1945. Lezen over het leven in Jappenkampen is ook lezen over het leven van miljoenen mensen die hedentendage in vluchtelingenkampen leven.

In de tweede recensie bespreekt **Dr. Piet van Sterkenburg** Roland Willemys, *Dutch. Biography of a Language*.

Vancouver Doeshka Timmer

Op donderdag 30 mei 2013 gaf **Dr. J.H.J. (Jac) Geurts**, docent politieke geschiedenis aan de opleiding Geschiedenis van de Katholieke Universiteit Nijmegen, een voordracht over *De Beeldenstorm, aanloop, gebeurtenissen, gevolgen*.

Jac H.J. Geurts werkt ook (half time) als universitair docent Amerikaanse en Canadese geschiedenis bij de vakgroep Amerikanistiek:

Tijdgenoten noemden 1566 het wonderjaar. Op 5 april boden tweehonderd edellieden landvoogdes Margaretha van Parma een smeekschrift aan. Profiterend van de weifeling van het landbestuur, verzamelden aanhangers van 'het nieuwe geloof' zich in de openlucht om naar preken van rondtrekkende calvinistische predikanten te luisteren. Op 10 augustus begonnen de plunderingen van kerken en kloosters die als een 'veenbrand' door de Nederlanden trok. Wat waren de motieven van de stormers en wat waren de gevolgen van het geweld? Waren er verschillen in de manier waarop de overheden reageerden?

Op donderdag 14 maart j.l. sprak ons medelid **Dr. Peter Moogk** over *The Social and Economic Impact of Trams in the Netherlands, 1864-2010*:

Like the steam locomotive, the passenger-carrying tram was an English invention. Mine owners in Britain discovered that a wagon with metal wheels travelling on a metal track could be moved with a fraction of the force required to move a cart on a roadway. The next step was the carriage of people on the railway and tramway. The Netherlands' first tramline, between Den Haag and Scheveningen, opened in June 1864. It was established by an English company. French, Belgian, and American investors financed other lines. Horses provided the motive power at first and miniature steam engines were added in the 1880s. The 'stoomtram' was faster but its noise and smoke were objectionable on city streets. It survived on long-distance lines passing through the countryside.

Dr. Werner Siemens demonstrated the first electrical-powered tram at Berlin in 1879, but potential customers were put off by the hazard of ground-level power lines or by the high cost of overhead wires. Experiments were made with other power sources: gasoline and batteries. In the end, electric trams drawing power from overhead wires prevailed and, by 1900, major cities were investing in this system. Municipalities acquired privately built tramlines and merged them into publicly-owned transport com-

panies. Streetcar lines permitted the geographic expansion of towns because trams provided a cheap link between a place of work and one's residence. Early twentieth-century tram fares within cities were low: from 2 ½ cents to 7 ½ cents. Low ticket prices encouraged use of the tram throughout the 1900s.

Germany provided tram technology, vehicle designs and a model for Dutch networks. The most obvious German influence is the pattern of having urban tramlines converge at railway stations. This integration of different transportation systems continued in the late 1900s. German manufacturers also supplied heavy interurban trams that linked cities in the Western and Southern Netherlands. The Noord-Zuid Hollandse Vervoer Mij (NZH) had the biggest network of urban and interurban tramlines.

The bitter legacy of the German occupation in 1940-45 led to a postwar investigation of Swiss and American equipment, although North Americans were abandoning their streetcar systems in the 1950s. The Haagsche Tramweg Maatschappij acquired a fleet of American-designed, streamlined 'Presidential Conference Cars.' These cars were designed for smooth operation and passenger comfort. This was an exceptional case of modernization.

The lack of investment in new equipment during the 1930s Economic Depression and the wartime destruction of trams and tramlines raised doubts about the future of electric trams. Buses were more flexible: they were

not tied to tracks; they could vary their routes and they delivered passengers safely to the curb. Electric trolley buses replaced trams in Arnhem and Nijmegen – they had been used in Groningen since 1927. The future, it appeared, belonged to the bus.

The increase in car ownership in the 1950s reduced the number of passengers on interurban tramlines, which were soon abandoned. The problems created by trams on city streets were obvious. Traffic backed up behind stopped streetcars, passengers had to cross the street to get on and off trams, and the streetcars' slotted tracks caught bicycle wheels. Loading islands in the middle of streets, where tram riders could be safely loaded and unloaded, were a partial solution.

In the 1970s the tram's prospects brightened. The high price of gasoline and urban parking problems made the motorcar a costly alternative. Electrical power did not pollute the air as did exhaust fumes. Separating streetcars from road traffic by giving them their own, exclusive rights-of-way reduced the conflict with motor vehicles. The new, pay-as-you-enter, articulated tramcar made it a more efficient people carrier than the bus. One person was both driver and conductor for up to 200 passengers. The wandering conductor with his leather money pouch for making change and his box of multicoloured tickets and transfers disappeared. By the end of the 1900s the modern, low-bodied, articulated tram was the preferred link between new suburbs and cities of the Netherlands.

Op donderdag 11 april j.l sprak **Ronald Mon-Kau**, oorspronkelijk uit Suriname, over zijn geboorteland, over Suriname, Land of Hospitality and Laughter.

The history of Suriname dates back to around 3000 BC when Indians first inhabited the area. There were many distinct indigenous tribes, the largest the Arawaks, further the Caribs, Akurios, the Trios, the Warrau and the Wayana. Suriname was founded in 1650 by Lord Francis Willoughby, the Governor of Barbados, captured by Abraham Crijnsen during the second Anglo-Dutch war, and under the Treaty of Breda the Dutch got Suriname, and the English New Netherland (including New Amsterdam).

In 1683 Suriname was sold to the Dutch West India Company and its partners, the City of Amsterdam and the van Aersen van Sommelsdijk family. On July 1st of 1863 the slaves were freed, but had to stay and work on the plantations for another ten years as the owners foresaw a massive walkout. During that period indentured workers were brought in from the Canton area in China, as well as East Indians and then Javanese from the Island of Java, in Indonesia.

On the plantations mainly coffee, cacao, cotton and sugar was produced. Marienburg was the last sugar plantation, it produced the famous 'Borgoe' rum. During the slavery many slaves escaped into the jungle, creating groups of the so called 'Maroons, Djukas or Bakabusi Negre,' but more importantly taking with them their African tribal habits and rituals, which even today are in use.

During the second worldwar, the Americans protected the country as it was/is one of the largest producers of bauxite/aluminum in the world. In 1954 it became self-governing under the 'Statute' as an equal partner of the Dutch Kingdom, and in 1975 became independent.

In 1980 the military took over during a coup led by Desi Bouterse, and in 1982 fifteen opposition leaders were brutally murdered in the 'Fort Zeelandia.' Desi Bouterse, leader of the coup, is now the President of the country. During the 20th century Suriname has been mainly exporting rubber, gold and bauxite/aluminum.

The country has a population of around 560,000 and on top of that there are around 300,000 Surinamese living in Holland. It is divided in Amer-Indians, Maroons, Creoles, Hindustani, Chinese, Whites (Boeroes, which are descendants of settlers from the Groningen area during the middle of the 1800).

Aside from bauxite and gold, tourism is slowly growing to become an important driver of the economy as 80% of the country is covered by the Amazon Rainforest. The downtown core of the capital, Paramaribo is on the Unesco Heritage list and many of the wooden houses date back to the 1700's. Some names to remember:

Jan Ernst Matzeliger, born on a plantation from a German father and a negro slave, was sent to the USA for further education, and invented the machine to stitch the upper part of the shoe with the sole, patented this in 1883. He died of tuberculosis in 1889 aged 37 years. Henri Frans de Ziel (Trefosa), poet and Surinamist, is creator of the Suriname anthem in Sranang Tongo: 'Opo kondre man gung opo,' God is met ons Suriname

Calgary Mary Eggermont-Molenaar

Op 27 mei sprak Jac Geurts over Johan van Oldenbarnevelt die op 13 mei 1619 als gevolg van religieuze en politieke spanningen in Den Haag werd onthoofd.

Zijn dood leidde enerzijds tot juichkreten van de predikanten, anderzijds tot het beroemde gedicht 'Het Stockske' van Joost van den Vondel. Na een korte inleiding op de gebeurtenissen ging Geurts door met de beantwoording van de eeuwige vraag: was het moord of was het recht.

Trouwe CAANS/LUF-lezingenganger Gus van Heusden reageerde met: 'Hele goede spreker. Je kon een speld horen vallen toen hij sprak. Het toont wel als je een goede Prof - Docent hebt dat dat wel 100 % uitmaakt.' En dat was wel ongeveer de mening van alle aanwezigen die avond.

Johan van Oldenbarnevelt

Toronto Marianne Verheijen

Na de algemene ledenvergadering (ALV/AGM) op 19 april keken we naar de documentaire *In de Ban van de Tulp*.

Deze documentaire onthult de bijzondere eigenschappen van de tulp; haar vermogen steeds nieuwe gedaanten aan te nemen, haar kracht om fortuinen te maken en te verspelen en telkens opnieuw alle aandacht te eisen - en die ook te krijgen. Dit alles om een doel te bereiken: zich over de wereld te verspreiden...

Ter mentale voorbereiding voor de inhuldiging op 30 april keken we ook nog even naar de korte documentaire (19 min.) over *Nederland en het Huis van Oranje*.

Het Huis van Oranje kent een bewogen geschiedenis. Vanuit de rijke historie van deze familie wordt in de docu de Nederlandse geschiedenis van de Oranjes verteld. Verschillende vorsten, vorstinnen en andere leden van het Huis van Oranje passeren de revue.

Voorts wordt aandacht besteed aan de symbolen macht, constitutionele monarchie en dynastieke plichten.'

Onze laatste bijeenkomst van het 12/13 jaar vond plaats op **24 mei**, Dr. Jac Geurts, Associate Professor, Radboud University Nijmegen en gesponsord door de Ned. Taalunie, sprak over **Johan van Oldenbarnevelt**. De samenvatting staat onder Calgary.

Koninklijk paar op 14 juni 2013 in Hoorn

Ottawa

door Martien de Leeuw

On April 24th **Eric Mielants**, educated in Ghent and New York State, Prof. of Sociology at Fairfield University, CT and on sabbatical in Ottawa, gave a presentation entitled *Quo Vadis? Immigranten en Minderheden in Nederland en België. 1900 tot vandaag*.

With the use of slides, a few You Tube clips and a very engaging talk, Mielants created a very clear picture of the events and political movements that led to the recent inability of Belgium to form a stable government and the reasons why the Netherlands may soon find themselves in a similar predicament. A robust and energetic Q and A period followed. I'm pleased to add that Eric will be engaged at the UofOttawa in the fall and that he has indicated a continuing interest in CAANS.

Eric Mielants

On May 16th **Jac Geurts**, made a presentation on the topic of *De Beeldenstorm, aanloop, gebeurtenissen, gevolgen*. He began by developing a very lucid analysis of the various influences that led to the event beginning with a social description of the time (widespread poverty, hunger, poor crops, etc). The existence of the rich, non-tax paying Catholic church, together with new 'voices' from England and Switzerland, among others, were other influences. When the 'storm' began it swept like a bush fire from France through Belgium and into Holland. But there were political overtones to the revolt as well and in some places happened only with the agreement of the local power holders. Thus a complex chain of events was analyzed and made understandable leading to a most enjoyable evening.

Montreal

door Peter Tijssen

Het bezoek van **Jac en Marie-José Geurts** was een groot succes met ongeveer 25 toehoorders (ondanks de voor CAANS ongewone dag). De voordracht *De moord op de gebroeders De Wit. Waarom bleef stadhouder Willem III buiten schot?* was nogal luguber.

Geurts gaf gedetailleerd weer hoe het tot grote verschillen was gekomen tussen de staats- en prinsgezinden (Orangisten) gekomen was. Johan de Witt was negentien jaar lang raadpensionaris van het graafschap Holland en daarmee de belangrijkste

politicus van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden tijdens het Eerste Stadhoudersloze Tijdperk en zijn broer Cornelis was ruwaard. De onvree van de massa tijdens het rampjaar was dus een uitgelezen moment voor een machtsverschuiving van regenten naar Oranje. Dit vuurtje werd flink aangewakkerd door Oran-gisten, bijv. door middel van propaganda op pamfletten. Geurts liet zien dat de situatie toch iets gecompliceerder was, en dat niet alleen het grauw de slachting op de gebroeders de Witt in augustus 1672 in de hofstad uitvoerde.

Stadhouder Willem III

In dit nummer

Minutes of the annual meeting of CAANS held in Room A169 McLaurin Hall, University of Victoria, at 3.30 pm on Saturday June 1, 2013.
by **Basil Kingstone**

1. **President's report.** We have been offered a home for our archives, at King's University College, a Christian Reformed Church institution in Edmonton. They are interested in documents and books. Our members may be interested in offering books for the collection. The president, **Michiel Horn**, also expressed his thanks to Tanja Collet for organizing this conference; Mary Eggermont-Molenaar for organizing the visit of our guest speaker and editing the Newsletter; Inge Genee for editing the journal; **Peter Lowensteyn** – to whom we wish a speedy and complete recovery from his surgery – for his work as webmaster; Paul de Laat for his work as secretary-treasurer; the officers of the chapters for all their work; and the Taalunie for continuing to help cover the expenses of our guest speakers.
2. The President then presented the report of **Paul de Laat, secretary-treasurer**, who was unable to attend the conference. Now that the Journal is published online, we no longer have such great expenses, and as a result we achieved in 2012 a slight surplus of income over expenses. It was moved (Levenson/Kingstone) to adopt the report; carried. [pdf Financial Statement 2012](#)
3. **Mary Eggermont-Molenaar** gave her report as **editor of the Newsletter** and as **speakers' convenor**. Last September Piet Meeuse, accompanied by his partner Barber van de Pol (an old acquaintance of ours), came and spoke to the chapters in Vancouver, Calgary, Toronto, Ottawa and Montreal as did Jac Geurts, of Radboud Universiteit Nijmegen this year, who is also keynote speaker at the present conference.
4. Report of the **Journal editor. Inge Genee** could not attend the conference, so Hendrika Beaulieu-Boon, her colleague on the editorial board, presented her report, which is attached to these minutes. [pdf report Journal editor](#)
5. **Election of officers.** No nominations were received, and no resignations, either, so the present slate will continue to serve. We have four members at large in different parts of the country; the constitution would allow us to have a fifth.

Hoe moeilijk kan het zijn? Een kijkje in de keuken bij de Nederlandse Spoorwegen,

door Petra Fassaert

Het afgelopen half jaar is in Nederland het nieuws gedomineerd door de Fyra, de nieuwe hogesnelheidstrein tussen Amsterdam en Brussel. Deze trein werd voor diens komst al met argusogen bekeken als de bontjassentrein voor mensen met een dikke portemonnee. Bij start van de treindienst in december 2012 ontstond reuring in politiek Den Haag omdat de Europese ambtenaren daar geen rechtstreekse verbinding meer hadden tussen Den Haag en Brussel. Immers de Fyra reed Den Haag met hoge snelheid voorbij, met een noodzakelijke overstap te Rotterdam tot gevolg. En als klap op de vuurpijl viel de Fyra begin januari uit door grootschalige technische mankementen. Inmiddels maakt Nederland zich op voor een Parlementaire Enquête, en roept de Tweede Kamer om met spoed de Benelux-trein te laten terugkeren: de Intercity tussen Amsterdam en Brussel, via Den Haag, over conventioneel spoor.

Petra Fassaert

NS Hispeed heeft na het wegvallen van de Fyra in twee maanden een Intercity Den Haag – Brussel georganiseerd. Deze rijdt inmiddels acht keer per dag per richting. In oktober 2013 verhoogt NS de frequentie naar tien keer, en in december naar twaalf keer per dag per richting. Waarom moet dat zo lang duren, en waarom niet ieder uur een trein (dus zestien keer per dag)? Immers, hoe moeilijk kan het zijn?

Voor het maken van een internationale treinverbinding zoals de nieuwe Intercity-verbinding tussen Den Haag HS en Brussel of een frequentieverhoging hiervan, komt veel kijken. Van een toegewezen treinpad in de dienstregeling tot bevoegd personeel tot het afstemmen van onderhoud- en schoonmaakactiviteiten aan de materieel en de commerciële materieelomloop.

Een 'slag meer' betekent niet een simpele herhaling van zetten. Het betekent telkens weer het opnieuw bekijken van alles dat nodig is, waarbij de crux ligt bij het maken en afstemmen van alle deelplannen, zowel intern als met externe ketenpartners zoals de Belgische spoorwegen (NMBS) en de infracapaciteitsmanager (ProRail). Daarom staat er voor het maken van een nieuw treinproduct, of het nu gaat om een nieuwe dienst of een frequentieverhoging, normaal gesproken zes maanden doorlooptijd.

Een overzicht volgt van wat afgezien van zaken als personeel, onderhoud en keerpuntprocessen nodig is voor een nieuwe verbinding of frequentieverhoging, inclusief de uitdaging per onderdeel.

Een infrapad

Past de nieuwe treindienst in de bestaande dienstregeling? ProRail verdeelt de capaciteit op het spoor tussen de vervoerders. Er moet een bepaalde ruimte zitten tussen de op elkaar volgende treinen op een traject. Een nieuw in te voegen treindienst moet passen in wat er nog over is aan capaciteit. Dit zelfde proces moet ook plaatsvinden in het buitenland, waarbij het internationale treinpad op de grens natuurlijk passend moet zijn.

Geschied materieel

Voor een treindienst van het ene naar het andere land is materieel nodig dat geschikt is om in beide landen op het spoor te rijden. Er moet dan rekening worden gehouden met verschillen in bovenleidingsspanning, bevelingssysteem en verschillende toezichthouders die het materieel in hun land moeten toelaten. Vaak is er maar een beperkte hoeveelheid materieel wat grensoverschrijdend kan worden ingezet. Tussen Nederland en België kunnen we nu bijvoorbeeld (alleen) gebruik maken van TRAXX-locomotieven met (aangepaste) ICR-rijtuigen en Thalys.

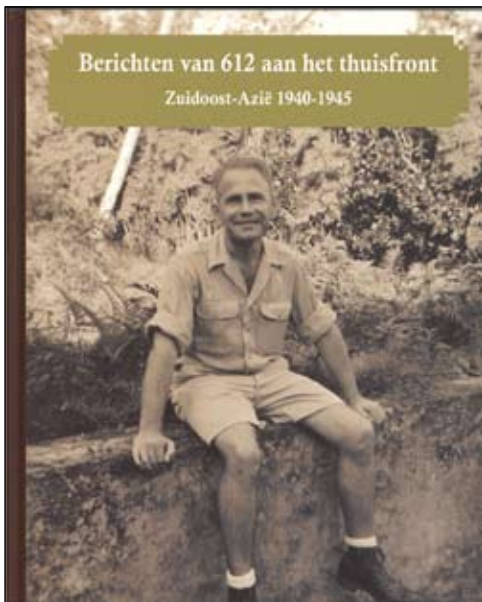
Onderhoud

Materieel moet niet alleen maar kilometers maken, maar moet soms ook naar de garage voor (preventief of correctief) onderhoud. Dit vraagt om capaciteit bij de garage (het onderhoudsbedrijf), en eventueel om capaciteit voor de overbrengingsritten, als de onderhoudswerkplaats niet aan de route ligt waar het materieel normaal rijdt. (Het materieel voor de IC Den Haag – Brussel wordt bijvoorbeeld in Maastricht onderhouden.) Voor overbrengingsritten zijn weer treinpaden en machinisten nodig.

Boekrecensies

Evert van der Molen. *Berichten van 612 aan het thuisfront. Zuidoost-Azië 1940-1945.* Leiden: Lucas. 2012. 227 pages.
door **Tineke Hellwig**

Berichten van 612 aan het thuisfront contains Evert van der Molen's autobiographical notes about his life in the Dutch East Indies at the time of World War II. Mostly it is an account of his years as a prisoner of war during the Japanese occupation of Southeast Asia. Evert who was born in 1917 and grew up in Friesland, started his teaching career at a protestant MULO secondary school in Medan, Sumatra in 1939. There, on May 10, 1940, he learned about the German invasion of the Netherlands and by the end of the month he was recalled for two weeks of military service. Before the war reached the Pacific Evert succeeded in realizing his dream to enroll at the Faculty of Arts (Rechtshogeschool) in Batavia. In August 1941 he started his university studies but these were cut short after the attack on Pearl Harbour on December 8 and the Dutch capitulation to the Japanese on March 9, 1942.

The editors' chronology of events at the end of the book lists fifteen POW camps where Evert was interned between March 1942 and August 15, 1945: in West and East Java, Singapore, Thailand – as forced labourer on the Burma "railway of death" – and lastly in Kyushu, Japan where he was forced to

work in the coal mines. Evert wrote this 'memoir' (p.9) for his family in the Netherlands shortly after the war in 1946 while living on Ambon and the result is an impressive personal document. He lost the diary that he had kept during his imprisonment. Anyone with even the slightest knowledge of the Japanese occupation realizes that the war years were torturous and one imagines that at the time of writing it must have been a tour de force for the author to reminisce and relive the atrocities.

However, most striking throughout Evert's narrative is his remarkable capability to put everything in perspective. He was a religious person who found strength in his faith and also in the friendships and companionship of his fellow POWs. His passion for learning and reading (books were smuggled from camp to camp) helped him to endure the hardships as well. Never does Evert overdramatize his own experiences and overall he maintains a surprisingly upbeat view on the situation. There is definitely mention of the cruelty and brutality that the POWs endured: from grueling jungle tracks (p.103), lack of food and everyday nitpicking and hypocrisy that turned 'these three and half years into one long nightmare' (p.107) to beating, slapping, kicking, stoning and, most painfully, being hit in the groin' (p.162-3).

One smacking landed Evert in hospital for four days (p.206). Yet, this, too, he reports in a matter of factly, understated way. He shuns presenting a 'sensational story' (p.103) and admirably relativizes all circumstances. Some of his noteworthy observations: he considered the Korean guards far more brutal than the Japanese: 'For us they were beasts' (p.155); in two camps POWs were subjected to a rule to catch a daily quota of flies (from ten to one hundred, p.197) and the American Red Cross provided food for the POWs in Thailand as well as Japan.

Berichten van 612 aan het thuisfront is an extraordinary account of a Dutch POW who experienced the horrendous war years under the Japanese firsthand. As readers we get a sense of how the author in all his vulnerability survived and kept up his spirits thanks to his resilience and devotion to God, his compassion and belief in comradeship, and optimism.

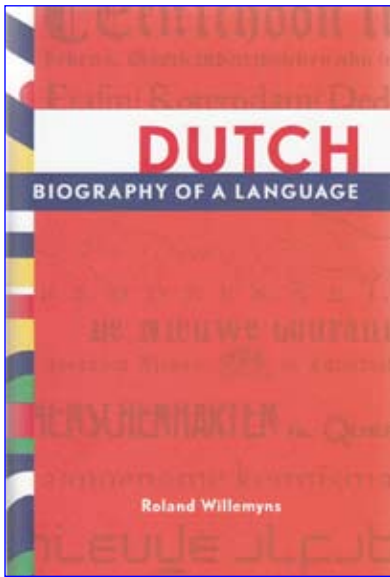
Roland Willemyns. *Dutch. Biography of a Language.* Oxford University Press 2013. 298 blzz.

door Piet van Sterkenburg

Zeer onlangs verscheen deze externe geschiedenis van het Nederlands waarin emeritus hoogleraar van de Vrije Universiteit Brussel, Roland Willemyns, alle historische, geografische en maatschappelijke aspecten van onze taal in een zeer aangename en leesbare stijl beschrijft en toegankelijk maakt voor hen die het Engels machtig zijn. Volgens *Ethnologue*, het tijdschrift van het Summer Institute of Linguistics, een orthodox protestants zendingsinstituut uit de Verenigde Staten, staat het Engels in het klassement van talen na het Chinees en Spaans op de derde plaats met 322 miljoen sprekers. Mag ik het in dit verband wat populair zeggen? Het Nederlands gaat met deze biografie op wereldtournee. Het boek begint met het stellen van vragen. Wat is Neder-

Dr. Piet van Sterkenburg

lands, sprak men Nederlands in het aardsparadijs, wat betekent de naam Nederlands eigenlijk en wat is het verschil met Hollands en Vlaams? Waar wordt Nederlands gesproken?

Een verrijking in dat verband zijn Willemyns beschrijvingen van de Nederlands-Franse taalgrens in Frankrijk, de beschrijving van de taalsituatie in de Voerstreek en de taalsituatie in Brussel. De hoofdstukken 2 tot en met 5 beschrijven dan achtereenvolgens het Oudnederlands, Middelnederlands en Nieuwnederlands om te vervolgen met de negentiende eeuw, de eeuw van het nationalisme. De scheiding tussen Nederland en Vlaanderen en de betekenis daarvan voor de standaardtaal worden gedetailleerd beschreven en allerlei mythes over de positie van het Nederlands worden meedogenloos neergesabeld. Dankzij het vele socio-linguïstische onderzoek naar de positie van het Nederlands in die periode kon Willemyns wetenschappelijk onderbouwen

dat die positie minder zwak was dan altijd werd verondersteld. Hoofdstuk 6 besteedt alle aandacht aan het verschil tussen ABN en Standaardtaal, maar ook aan de geografische en sociale variatie. Dat wil zeggen aan de dialecten en de verschillen in standaardtaal tussen Nederland en Vlaanderen. Zeer verfrissend en origineel zijn hoofdstuk 7 dat gaat over het koloniale Nederlands en hoofdstuk 8 dat helemaal gewijd is aan het Afrikaans. Hoofdstuk 9 gaat dan in op taalveranderingen nu en in de toekomst.

Het is op dit moment niet duidelijk welke lexicale elementen van informele spreektaal tot de standaardtaal in ons taalgebied gerekend kunnen worden. En ook niet op welke wijze lexicografen en taaladviseurs over die variatie methodologisch verantwoorde uitspraken kunnen doen. Willemyns toont een groot respect voor persoonlijke verschillen, getuigt van een grote tolerantie voor taalvariatie en van een heterogene veelkleurige standaardtaal. In zijn opvatting groeien het Nederlands van Nederland en het Nederlands van Vlaanderen niet rampzalig uit elkaar. Ze worden nog steeds als één taal gezien. En in de schrijftaal van beide landen is er al helemaal nauwelijks verschil. Divergentie is er in de spreektaal, maar de bevolking begrijpt elkaar, al willen de ondertitelaars van televisiesoaps of detectives in beide landen ons doen geloven dat we zo dom zijn dat we de betekenis van een typisch Nederlands of typisch Belgisch woord niet meer uit de context kunnen opmaken.

Taalkundigen zijn vaak idealisten op zoek naar de ideale taalwerkelijkheid en in dat idealisme veroordelen ze varianten van eenzelfde variëteit vaak onbewust. Maar, de doorsnee-moedertaalspreker trekt zich gewoonlijk niet veel aan van de wijze lessen en vooronderstellingen van de taalkundigen. Hij gebruikt voor zijn primaire emoties een variant waarin hij zich het meest thuis voelt. Daarnaast is de man in de straat zich ook sterk bewust van het feit dat er een prestigieuze variant is van zijn moedertaal. Een variant die op de arbeidsmarkt veel meer maatschappelijke kansen biedt, dan de vertrouwde thuistaal, tussentaal, omgangstaal of hoe al die varianten ook mogen heten. Daarom willen ouders, maar ook burgers met ambitie, goed onderwijs

in die standaardtaal. In elk geval goed schrijftaalonderwijs, voor zichzelf en hun kinderen. Maar buiten kijf blijft, dat ze voor hun primaire emoties een andere taalvariant gebruiken. Die taal is immers hun identiteit. In die taal eisen ze de rechten op van persoonlijke verschillen. Codemixing krijgt hun instemming, van codeswitching is geen sprake. Bij Willemyns vinden we beschrijvingen van Tussentaal, Poldernederlands en Verkavelingsvlaams objectief en emotieloos.

Bij hem geen geklaag of bezorgdheid dat onze taal in de verdrukking komt door een toenemend gebruik van Engels op scholen en in het bedrijfsleven. Geen scherpslijperij ook over de vraag wie of wat bepaalt wat Algemeen Nederlands is en op basis van welke criteria en ook geen schervengerechten over de vraag naar de verschillen in status van de informele spreektaal in Nederland en van die in Vlaanderen. Hij onderkent weliswaar allerlei ontbindende krachten, maar gelooft absoluut niet dat het Nederlands dat met 22 miljoen sprekers op plaats 48 staat in het klassement van talen ook maar de kans loopt uit te sterven. Kortom Dutch is voor belangstellenden in onze taal een boek om in meerdere opzichten van te genieten.

FROM THE JOURNALS

by Basil Kingstone

Septentrion issue 2013/1 has a cover photo of a curious building in Zaandam, the Inntel hotel, apparently consisting of a dozen full-sized houses stacked three high on each other. The furnishings of the guest rooms are also 'period', and tourists love it. To be sure, imitations of famous buildings are very popular in Las Vegas, Japan and Dubai, but they aren't usually built in the country being imitated; and such projects have renewed Zaandam, but still... It is different when the artist Kris Martin is inspired by a classical work, for he adds to its resonance with a personal emotion. For example, he has copied the famous sculpture of Laocoön and his sons being strangled by snakes, but has left out the snakes. The sense of dread is all the greater because we don't know what is stalking their minds.

Another artist who makes the past part of the present is Folkert de Jong, from whose work we may select 'The Immortals,' a standing group in styrofoam in the Glasgow School of Art: Charles Rennie Mackintosh and his wife, Margaret MacDonald Mackintosh, the artists who founded the school, with... William the Silent.

Other arts represented in this issue include the Flemish film industry, which is beginning to be known internationally; and fashion design, in which the legendary house of Dior now has Flemings in both the top positions, Raf Simons for women's fashion and Kris van Assche for men's. And for literature we have

four translated extracts: two from Tom Lanoye (from *Kartonnen dozen* and *Atropos*), plus two from *Grip* by Stephan Enter. In one of them, the narrator is going through the Severn Tunnel. It is old, it is narrow, it is dark, the smell of diesel fuel from the locomotive is overpowering, and your ears pop. I can confirm all this.

Issue 2013/2 has on the front cover a picture of the atrium of the newly renovated Rijksmuseum. There is nobody in that lovely soaring space, and of course no visitor will ever see it like that. On the back cover is a strange statue of a horse with four riders. It is in Ghent, in a park created on the site of the 1913 'Universal and International Exhibition' in that city, along with two art museums and the present railway station.

K. Schippers

The issue is predominantly literary. There are two extracts from books by Cees Nooteboom, the tireless writer and traveler, more than twenty of whose works are available in French translation. There are extracts from the work of Koen Peeters, from his new novel *Duizend heuvels*, about Rwanda;¹ from the poet K. Schippers, co-founder of the review *Barbarber* (1958 – 1971); and from the poetess and composer Rozalie Hirs. She is one of the signatories of a petition to the government protesting against the revision of its artistic policy, which appears to feel the arts are to be judged by their market value.

Which brings me to the worrisome editorial: the ministry is talking of closing the Institut Néerlandais in Paris. It is in a building belonging to the Custodia Foundation, which curates the famous art collection of Frits Lugt, who founded the Institut to provide a home for exhibitions, discussions and other activities (cinema, music, theatre, language courses...) to promote understanding between France and the Netherlands. Septentrion is part of this. The *Raad voor Cultuur* has offered a thoughtful plan to continue these activities, perhaps in the same building. Luc Devoldere, the editor, is hoping the minister will accept these suggestions. We're hoping so too. The web site of the Institut doesn't suggest anything worrying is in the works.²

Issue 32/4 of the *Nieuwsbrief of the Orde van den Prince* returns to the question of whether there is a future for Dutch in scholarly publication. Of course, is the reply; science has always been done in local languages plus an international one, formerly Latin, now English. A similar multilingualism (Dutch, French and German) is socio-culturally necessary for Limburg, whose *streektaal* is spoken by 75% of the population; there should be no attempt to standardize it, it must evolve.

Dutch, meanwhile, is taught at several German universities, and in Wilamowice, a small village in southern Poland, there is still a language called Wymysojer, which is descended from either Dutch or Low German, but they stopped teaching it to their children in 1945, and all its speakers today are over 80. 800 of the 7000 languages in the world are in the same boat. It does not help that in Europe, although 77% of those recently surveyed agreed that they should learn two foreign languages, only

42% are at all proficient in one, (and 25% in a second). The figure varies from 82% in Malta and Sweden to 9% in England. But in a Union where many groups are still fighting for their minority language, one cannot hope for too much.

Issue 32/5 of the *Nieuwsbrief* is devoted to two eastern regions, the Twente and the Achterhoek, which few Dutch people know much about. They have kept a lot of their customs, and serious efforts are being made to preserve their local language, which is Low Saxon. But of course, the young are mostly educated in Dutch, and it is a problem from the point of view of the survival of a way of life that people are moving into these areas from other parts of the country.

Dutch Crossing 37/1 begins with an article by Benjamin J. Kaplan (UC London) on the unique status from 1661 to 1789 of that part of what is today Limburg lying east of the Maas. At a time when you had to practice the religion of your ruler, the inhabitants there had freedom of belief but not of worship; the region was therefore divided into interlocking Dutch and Austrian parts, to enable everyone to go to church within a few miles

of home, in their own statelet or the neighbouring one. However, churchgoers were sometimes beaten and robbed, and the kidnapping in 1762 of a baby who was being baptized in Vaals, near Aachen, led to an international incident (which Kaplan is writing a book about).

Siobhán Higgins (Cork) examines the image of the 'Dutch' (including Flemish) immigrants in London around 1590-1600, notably the shoemakers. The government countered the outbreak of xenophobia they stirred up; the censor ordered a scene to be introduced into one play in which Sir Thomas More (who was once Lord Mayor of London) bids everyone have pity on these poor refugees, while Thomas Dekker's *The Shoemaker's Holiday* shows London's trade booming as a result of the immigration.

Bram Mertens (Nottingham) compares the efforts of the Netherlands and Belgium (actually Flanders) to write the definitive history of the Nazi occupation. The Netherlands quickly founded an institution to do this, and Lou de Jong devoted 33 years to the task. For him the entire population was *goed* (i.e. had nothing to do with the Nazis, and even joined the Resistance) and only a handful of collaborators were *fout*. Subsequently this view was modified: most people were *grijs* (got by as best they could). In Flanders, however, it was years before an official history was undertaken, and in the meantime Flemish nationalists who had collaborated bombarded the public with declarations that they had administered the country efficiently, achieved military glory (in Russia), and that it was all "an explosion of creativity and vitality" comparable to the heyday of Catholic missionary activity!

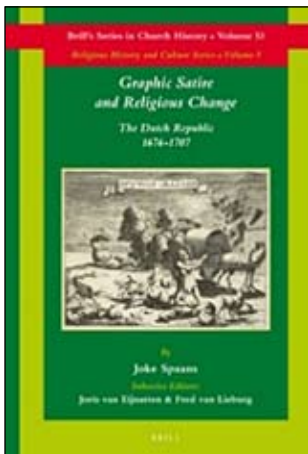

Lodewijk van Deyssel

Geertjan de Vught (Tilburg) argues that Lodewijk van Deyssel's conception of the dandy is not at all a person unconcerned with the world. On the contrary, he and others, in the 1890s, promoted a concern with community values in opposition to realism, which saw the world as ugly and thus was a sign of decadence, marking the decay of society (purely personal lyricism also failed to contribute to the community). The dandy, in fact, just by being, ensures that society is harmonious, with everyone in their proper place in it.

The cousin of the dandy is the *flâneur*, who observes society with insight but from the outside. Liesbeth Minnaard (Leiden) tells us that the tradition has been continued in our own time by Ramsey Nasr, who in 2005 was the poet laureate of Antwerp and wrote a volume called *Antwerpse stadsgedichten*. Dutch and of Palestinian background, Nasr says he was regarded at first as very much an outsider, but learned to go into every neighbourhood – and to make them confront that outside experience called poetry.³

Florencia V. Cornet (South Carolina) introduces us to another case where people change their nature, but against social pressures: three novels by women of Curaçao show us women choosing not to live in accordance with the old images of submissive silent mothers or, even if strong and black, still bound by tradition (there is a great variety of backgrounds on the island and revolt is not confined to blacks). The characters achieve liberation by awareness of their bodies, living partly in fantasy and magic, and travelling off the island.

Two books are reviewed. Joke Spaans' *Graphic satire and religious change* (Brill 2011) argues that, so far from the Netherlands having sunk by 1700 into religious toleration/indifference, controversies between sects was still lively, and satirical prints commented on them, tending to attack misuse of power and quarrels over dogma.

Christine van Baalen, Frans R.E. Blom and Inez Hollander's *Dutch for reading knowledge* (Benjamins 2012)

fills a long-felt need and is very good. It would be even better with correction of a few statements and of a few Dutchisms in the English, and with reference to Flanders and Britain, not just the Netherlands and the US.

1. Note editor, for a musical impression see: <http://www.youtube.com/watch?v=SrCAapryua8>
2. Note editor, see: <http://www.institutneerlandais.com/>
3. Note editor, Later was Ramsey Nasr 'dichter des Vaderlands.' Op: <http://dewerelddraait-door.vara.nl/media/207105> is hij te horen met een gedicht nav de abdicatie van H. M. Koningin Beatrix in 2013.

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC STUDIES

CAANS

2013 MEMBERSHIP FORM

Please note that membership is from January 1 to December 31

Regular membership of CAANS is thirty dollars. Senior membership is twenty-five dollars. Student membership is twenty dollars. All membership fees are tax deductible.

CAANS is a not-for-profit charitable educational organization and welcomes additional donations. All members, and all donors over \$10.00, will be sent a tax receipt within the first few months of the calendar year following .

If you are a member of a local chapter which assesses an additional fee, you may submit this form with your cheque or money order to the local chapter along with the local fee. If you are not a member of a local chapter or if your local chapter does not collect fees for CAANS National, please mail your cheque or money order to:

Mr. Paul de Laat, Treasurer of CAANS,
613 Huyck's Point Road, Wellington, ON K0K 3L0.

Europe: €25.00 ABN-AMRO, BIC Code ABNANL2A, IBAN NL90ABNA0,
Account # 45.85.38.795, t.a.v. Paul de Laat, Dongen, NB

Our Newsletter and our Journal (CJNS/RCEN) are distributed by e-mail, so please be sure to give your e-mail address below. We will not share this e-mail address with anyone!

Name: _____

Mailing Address: _____

Telephone : _____ (home) _____ (work)

E-mail: _____

Profession: _____

(If academic, please specify discipline)

◇ This is a membership renewal for 2013

◇ This is a new membership

ASSOCIATION CANADIENNE POUR L'AVANCEMENT DES ÉTUDES NÉERLANDAISES (ACAEN)

FORMULAIRE D'ADHÉSION 2013

Veillez noter: on devient membre pour une année civile.

La cotisation à l'ACAEN est de trente dollars pour les membres réguliers, vingt-cinq dollars pour les personnes du troisième âge, et vingt dollars pour les étudiants. L'ACAEN est une corporation de charité et toute cette somme est un don charitable aux fins d'impôt.

L'ACAEN accepte volontiers aussi des dons supplémentaires. Les membres et les donateurs recevront un reçu aux fins d'impôt dans les premiers mois de l'année civile suivant.

Si vous devenez aussi membre d'une section locale qui perçoit une cotisation locale, vous pouvez lui envoyer les deux cotisations à la fois. Si vous n'êtes pas membre d'une section locale, vous enverrez un chèque ou mandat à :

M. Paul de Laat, Trésorier de l'ACAEN, 613 Huyck's Pt. Rd., Wellington, ON K0K 3L0.

Europe: €25.00 ABN-AMRO, BIC Code ABNANL2A, IBAN NL90ABNA0,
Account # 45.85.38.795, t.a.v. Paul de Laat, Dongen, NB

**Nous distribuons notre Bulletin et notre Journal (CJNS/RCEN) par e-mail
(courriel). Vous voudrez donc bien donner votre adresse e-mail ci-dessous.
Nous ne la donnerons à personne!**

Nom: _____

Adresse pour correspondance: _____

Téléphone: _____ (travail) _____ (domicile)

Courriel (e-mail): _____

Profession: _____

Les universitaires voudront bien préciser leur discipline :

Je désire renouveler mon adhésion pour 2013 Je désire devenir membre.

OFFICERS/ MEMBRES DU BUREAU

President

Michiel Horn
Professor Emeritus of History
and University Historian
York University, Glendon Campus
Toronto, ON M4N 3M6
schuhhorn@sympatico.ca

Vice-President

Tanja Collet
Languages, Literatures and Cultures
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
tcollet@uwindsor.ca

President Emerita

Joan Magee
866 Victor Drive
Windsor, ON N8S 2S7

Past President

Linda Feldman
Dept. of Langs. Lit. and Civ.
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
feldman@uwindsor.ca

Secretary-Treasurer/Archivist

Paul de Laat
613 Huyck's Point Road
Wellington, ON K0K 3L0
pgdelaat@gmail.com

CJNS/RCEN Editor

Inge Genée
Dept. of Modern Languages
University of Lethbridge
Lethbridge, AB T1K 3M4
cjns-editor@caans-acaen.ca

Journal Editor Emeritus

Basil D. Kingstone
Department of French
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
bkingst@uwindsor.ca

Visiting Speakers Convenor/ Newsletter Editor

Mary Eggermont-Molenaar
1416 - 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memo45@shaw.ca

Associate Newsletter Editors

Paul de Laat - Communications
Peter Lowensteyn - Layout

Webmaster

Peter Lowensteyn
webmaster@caans-acaen.ca
(Site: <http://www.caans-acaen.ca>)

Members at Large

Gerrit Gerrits
Dept. of History and Classics
Acadia University
Wolfville, NS B4P 2R6

Martien de Leeuw
School of Industrial Design
Carleton University
martiendeleeuw@gmail.com

Willemina Seywerd
265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7
wseywerd@gmail.com

Peter Tijssen
INRS-Institut Armand-Frappier
Laval, Québec, H7V 1B7
Peter.Tijssen@iaf.inrs.ca

Chapter Secretaries & Contacts

Calgary - Mary Eggermont:
memo45@shaw.ca

Montreal - Peter Lowensteyn:
peter@lowensteyn.com

Ottawa - Martien de Leeuw:
martiendeleeuw@gmail.com

Toronto - Marianne Verheyen:
mverheyen@sympatico.ca

Vancouver - Saskia Stomps:
saskiastomps@telus.net

Winnipeg - Jesse Vorst:
vorst2@Ms.UManitoba.ca

The CAANS Newsletter appears three times a year, in April, August and December. It is a publication of the Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies and free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to Mary E.M (memo45@shaw.ca) preferably as an attachment to an e-mail, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte à Mary E.M (memo45@shaw.ca) sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

Notice from our Treasurer, Paul de Laat:

A few of you have not yet paid for **this** year and it is already August! Membership dues for this year are \$35.00 for regular members, \$30.00 for seniors and \$25.00 for students.

If you are not sure if you have contributed this year, I encourage you to send a short email to pgdelaat@gmail.com.

Please note that some memberships for CAANS (National) are collected through your local chapter. If in doubt, ask the treasurer of your local chapter if this is the case.